

TIL OG FRA FAGKONSULENTEN

Nyt fra fagkonsulenten

Af Elsebeth Gabel Austin, fagkonsulent

Evaluering af forsøg i engelsk

Da forsøgsperioden under Udviklingsprogrammet nu er inde i sit sidste år, og da arbejdet med reformerne for hf og gymnasiet snart skal i gang, har det været en vigtig opgave at få samlet erfaringerne fra de mange forsøg i fagene. I efteråret blev der i de fleste fag nedsat udvalg, der skulle læse de mange forsøgsrapporter, som på det tidspunkt var indkommet, og resultaterne af dette arbejde er nu udkommet i hæfteform, udsendt til alle skoler den 16. januar. I første omgang er hæfterne udsendt i elektronisk form og kan findes på adressen <http://us.uvm.dk/gymnasie/almen/nyheder/2003/gymnytt66.htm?menuid=150505>. Som supplement hertil vil hæfterne dog meget snart blive udsendt til skolerne også i papirform.

Hæftet om evalueringen af udviklingsarbejder og forsøg i faget engelsk består af to afsnit. Det første samler op på erfaringerne fra de to første års forsøg med den nye eksamensopgave for A-niveau i engelsk og er skrevet af Hanne Kjeldsen (Hjørring Amtsgymnasium og HF-kursus) og Lisbeth Barløse (VUC Århus).

Det andet afsnit omhandler større eller mindre forsøg i engelsk - enten hvor faget har deltaget med en mere markant selvstændig profil, eller hvor faget har været del af fagrækken, som har indgået i mere overordnede

forsøg. Dette afsnit er skrevet af Bjarne Christiansen (Randers Statsskole), Charlotte Bloch (Espergærde Gymnasium og HF) og Tim Caudery (Århus Universitet) som repræsentant for aftagerinstitutionerne.

Hæftet kan læses på adressen <http://us.uvm.dk/gymnasie/udvikling/hæfte32/omslag.htm?menuid=150515>

I hæftets afsnit om evaluering af forsøget på højt niveau, sproglig linje, skulle følgende karaktergraf have været gengivet.

Figuren viser karakterfordelingen på besvarelser ved skriftlig sommereksamen på sprogligt højt niveau, sommer 2002.

normal = besvarelser af den traditionelle eksamensopgave.

uden for. = besvarelser af forsøgsopgaven uden gruppeforberedelse ved eksamen.

med for. = besvarelser af forsøgsopgaven med gruppeforberedelse ved eksamen.

TIL OG FRA FAGKONSULENTEN

Forsøgs erfaringerne og rapporternes konklusioner vil indgå i det videre arbejde med hf- og gymnasireformen.

Evaluering af skriftlig sommer-eksamen 2002

Evalueringen af sommereksamen 2002 er sendt ud i elektronisk form til skolerne d. 16. januar. Hæftet findes på: <http://us.uvm.dk/gymnase/almen/eksamen/censor/rapporter/2002/engelsk.htm?menuid=150560>. Evalueringen omfatter foruden karaktergennemsnit også mere generelle kommentarer i forbindelse med sommereksamen.

Karaktergennemsnittet for de individuelle niveauer viser ikke signifikante udsving i sammenligning med de seneste tre år, hvilket er interessant i lyset af, at der ved sommereksamen 2002 var indført ny opgave for B-niveau. Den nye opgave på B-niveau har naturligvis affødt både positive og negative reaktioner, men dens debut har været tilfredsstillende, som det i hæftet kan ses af censorernes tilbagemeldinger.

Det er vigtigt at huske, at der ved indførelsen af en ny opgave altid vil være en overgangsperiode, hvor nok især lærerne skal indstille sig på nogle nye rutiner. Jeg har efter eksamen haft henvendelser, ligesom der har været indlæg her i bladet, hvor enkelte kolleger eller faggrupper har kritiseret den nye opgavetype. Kritikpunkterne i forbindelse med forsøget i 1997-99 var mest rettet mod delprøve 1, men det er efter indførelsen af opgaven mere delprøve 2, der omtales i henvendelserne. Kritikken er typisk, at der er for lidt tid i delprøve 2, så eleverne er pressede og ikke får skrevet så godt et essay om den litterære tekst, som man var vant til med tidligere hold og den gamle eksamensopgave.

For ikke at stramme kravene i den nye opgave på B-niveau er den litterære tekst nu på max. 1500 ord, og til sammenligning var tekstforlægget i den gamle opgave 2000 ord. Oversættelsen er nu på ca. 85 ord til sammenligning med den gamle oversættelse på 100 ord. Desuden er der nu angivet specifikke punkter, som skal behandles i eksaminandernes tekstfortolkning, hvilket i højere grad end tidligere styrer deres besvarelse af essayopgaven. De skal derfor ikke på samme måde, som det var tilfældet i den gamle essayopgave, selv disponere besvarelsen. Til forskel fra den gamle opgave er der afsat 1 time til resumeringsopgaven i delprøve 1, og valget mellem opgave A og C i den gamle opgave er dermed fjernet.

Det er vigtigt at huske, at eksaminanderne må begynde læsning af opgavematerialet til delprøve 2, når de er færdige med delprøve 1, og derved kan de udnytte evt. ekstra tid, som de måtte have til rådighed, inden starten på delprøve 2. Der er således samme mulighed for at gå videre med næste opgave, som der var ved den gamle opgavetype (dog naturligvis uden hjælpemidler indtil delprøve 2 officielt starter).

Går man tilbage og læser i hæfterne med evalueringer af tidligere års sommereksamen, viser det sig, at censorerne hvert år har nævnt problemer med kvaliteten i besvarelserne af essayopgaven på B-niveau. Hvis kolleger derfor synes, at kvaliteten af elevernes essay i den nye opgave ikke er så høj, er det ikke noget nyt for niveauet. Det viser, at det at analysere en tekst i mange år nok har været relativt svært for de svage elever på dette niveau. Det er dog et element i eksamensopgaven, som afspejler fagbilagernes og undervisningens fokus i engelsk som litterært tekstfag. Der sker til gengæld en mærkbar udvikling på højniveau, hvilket ikke er overraskende i betragtning af det

TIL OG FRA FAGKONSULENTEN

større timetal og den større erfaring, der trods alt opnås her, og også i betragtning af, at de fleste elever vælger A-niveau pga. interesse for faget.

Det har været anført, at den nye opgave på B-niveau er for svær for hf. Her må vi afvente den kommende hf-reform, hvor der sandsynligvis bliver tale om en toning mod de kortere og mellemlange videregående uddannelser. I lyset heraf kan der ikke på nuværende tidspunkt foretages ændringer af bestemmelserne for den skriftlige eksamen.

Den nye opgavetype skal under alle omstændigheder have en chance for at blive ordentligt indarbejdet i engelskundervisningen, for naturligvis har ikke alle kolleger så lang erfaring med den på nuværende tidspunkt. Man er dog altid velkommen til at skrive til opgavekommissionen eller mig med erfaringer af både positiv og negativ art, og disse henvendelser vil indgå i det videre arbejde med at udvikle faget og dets eksamensopgaver.

Standardforsøg med ny eksamensopgave på de to højniveauer

HNs-forsøg: Forsøget med en ny eksamensopgave for sproglig linje fortsætter i år, og i alt 63 hold er tilmeldt. Selv om forsøget er evalueret og det næste skridt normalt ville være, at opgaven med evt. justeringer ville blive indført, er det nok mest sandsynligt, at der ikke nu kan foretages den nødvendige bekendtgørelsesændring før reformen indføres i 2005. Forsøget vil derfor fortsætte et par år endnu, og evt. nye forsøgs erfaringer vil naturligvis indgå i det videre arbejde med indførelsen af opgaven.

HNm-forsøg: I år er der for første gang forsøg med en ny eksamensopgave på det matematiske højniveau. I alt har 16 hold meldt sig til forsøget, hvis mest markante nyska-

belse er valget mellem at skrive et essay om et sæt sagprosattekster eller om en skønlitterær tekst. Desuden er oversættelsen erstattet af et sæt sproglige spørgsmål. Forsøgslærerne er i øjeblikket i fuld gang og opgavekommissionen følger nøje forsøget, som vil blive gentaget næste år.

Da jeg jævnligt får henvendelser fra kolleger, der er i tvivl, om disse forsøg med nye opgaver har konsekvenser for den kommende eksamen, vil jeg her gerne understrege, at det kun er de højniveauhold, der har tilmeldt sig forsøg, som til sommer skal til eksamen i en ny opgave. Alle andre højniveauhold - både sproglige og matematiske - skriver de traditionelle opgaver (A-B-C-opgaver og en oversættelse).

Større skriftlig opgave

Vi er ved at være ved slutningen af sæsonen for den større skriftlige opgave, men jeg vil alligevel gøre opmærksom på et par ting, som de første måneder af året har betydet en del henvendelser, og som man derfor kan have med i sin vejledning og censurering næste skoleår.

Der har i år været flere problemer vedr. manglende/mangelfuld sekundærlitteratur i besvarelsene. I fagbilagets passus om den større skriftlige opgave står, at „...dele af sekundærlitteraturen læses på engelsk...“ (stk. 8.2/15.2). Det er derfor ikke i orden, hvis en elev kun har sekundærlitteratur på dansk. Tekster, der hentes fra andre medier end de trykte, skal desuden kunne rekvireres fra eleven, hvilket er præciseret i bekendtgørelsens bilag 35, stk. 4.4. Det er derfor vigtigt, at eleverne er klar over, at det ikke er nok bare at have en internetadresse. For at en besvarelse opfylder kravet til den større skriftlige opgave skal eleven have anvendt sekundærlitteratur, da denne eksamen i høj grad også er studieforberedende.

TIL OG FRA FAGKONSULENTEN

Det er klart et brud på bekendtgørelsen, hvis kravene til dette element i besvarelsen ikke er opfyldt.

Siden revisionen af Gymnasiebekendtgørelsen og fagbilagene i maj 1999 har det af bekendtgørelsens bilag 35 om den større skriftlige opgave klart fremgået, at opgaven nu kun skrives på dansk. Der er ikke længere nogen mulighed for, at elever kan vælge at skrive den på engelsk, hvilket jeg også har skrevet lidt mere om i den nye Råd og Vink (august 2001). Det skal så lige tilføjes, at der for hf stadig gælder gamle bestemmelser (bekendtgørelse fra 1995), hvilket betyder at muligheden eksisterer her.

Pensumindberetninger

Skolerne skal inden 15. marts indsende pensumskemaer til godkendelse i ministeriet. Hvis man er i tvivl om udfyldelsen af skemaerne, kan pensumvejledningerne for de individuelle niveauer hentes på nedenstående adresser:

gymnasiet: <http://www.uvm.dk/gymnasie/almen/eksamen/pensum/gym/gym.htm>

hf: <http://www.uvm.dk/gymnasie/almen/eksamen/pensum/hf/hf.htm>

Det er vigtigt at følge anvisningerne i disse vejledninger, og jeg vil i den forbindelse lige minde om følgende:

- at man skal ramme bekendtgørelsens side-tal for både læse- og eksamenspensum så præcist som muligt af hensyn til elevernes retssikkerhed
- at pensumskemaet skal udfyldes, så det er overskueligt at finde rundt i og let at læse, da det er et offentligt dokument, som også skal kunne læses af personer, der ikke er indforståede
- at eksamenspensum skal være repræsentativt for læsepensum og dække alle bekendtgørelsens tekstkrav
- at 1. udgivelsesår skal anføres for alle tek-

ster i læsepensum

- at genre skal angives ved hver tekst i eksamenspensum (gym)
- at ved tekster fra elektroniske medier, herunder Internet, er kravene til tekst-oplysninger de samme som ved trykte tekster.

Pensumindberetningerne fra skolerne er en enestående lejlighed til at få et overblik over, hvad der læses rundt om på skolerne. Ligesom de to sidste år vil pensumcheckkerne og jeg i år også bruge den årlige pensumcheckning til at undersøge et tema indenfor engelskfagets kerneområde.

Jeg vil desuden lige minde om, at *Vejledningen for mundtlig studentereksamen i engelsk*, der blev revideret i april 2000, kan hentes på adressen: <http://www.uvm.dk/gymnasie/almen/eksamen/censor/mdt/en2000.htm>

Eksamensplan

På ministeriets hjemmeside kan man hente ferie- og eksamensplanen på adressen: <http://us.uvm.dk/gymnasie/almen/eksamen/vejledninger/ferieeksplan0204.html>

Reform

Undervisningsminister Ulla Tørnæs har sendt redegørelsen „De gymnasiale uddannelser“ til Folketinget. Redegørelsen, der blev stillet i udsigt i handlingsplanen „Bedre Uddannelser“, som regeringen offentliggjorde sidste sommer, indeholder regeringens bud på pejlemærkerne i en kommende reform af det almene gymnasium, hf og de erhvervsgymnasiale uddannelser.

Hf- reform og gymnasiereformen vil blive gennemført samtidig, nemlig fra august 2005. Redegørelsen kan læses på: <http://presse.uvm.dk/nyt/pm/gymred/?menuid=0515>